

суспільства, науково-методологічне осмислення цього явища як в сучасний період так і в аспекті історичної спадщини українського суспільства [4, С.7].

Необхідно зауважити, що формування і реалізація національних інтересів є предметом особливої уваги державних інститутів, політичних партій, суспільства в цілому.

Це складний і багатоступеневий процес, який потребує об'єднаних зусиль науковців і практичних політиків. Цей процес буде більш ефективним, коли він добре організований, коли існує чітке уявлення про його структурні та функціональні елементи, прями й зворотні зв'язки між ними.

Не менш важливим є аналіз взаємозв'язку між проблемою визначення й реалізації національних інтересів і проблемою забезпечення національної безпеки країни, оскільки саме цей взаємозв'язок по суті визначає характер і спрямування як внутрішньої, так і зовнішньої політики держави, стратегічну лінію її діяльності в середині країни і на міжнародній арені [5].

1. Міжнародний досвід щодо запобігання та протидії корупції URL: <http://stepup.press/antikorculture/item/412-mijnarodnij-dosvid-shodo-zapobigannja-ta-protidiji-korupcii>

2. Євгеній Паніотов. Транснаціональний злочин. Криміналістичне поняття URL: <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwiJzrSMteXTA>

3. Є.Д. Айдемський Кримінальний контроль організованої злочинності за діяльністю гральних закладів URL: <https://bit.ly/2SZWRlt>

4. Нікітін Ю. В. Протидія злочинності в системі забезпечення внутрішньої безпеки українського суспільства: Монографія. – К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2009. – 373 с

5. Валерій Шахов, Вадим Мадіссон. Національний інтерес і національна безпека в геостратегії України URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2013-2-8.pdf>

Філіпп Анастасія Володимирівна
старший викладач кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ УМИСНОГО ВБИВСТВА, ВЧИНЕНОГО З ОСОБЛИВОЮ ЖОРСТОКІСТЮ

На сучасному етапі розвитку суспільства, в період здійснення реформ, демократичних перетворень, необхідним є впровадження новітніх наукових розробок в науці кримінального права. З прийняттям нового Кримінального кодексу України (далі ККУ), дещо змінилися підходи стосовно розгляду проблем щодо запобігання злочинності та зменшення криміногенної ситуації. Особливо, якщо злочини вчиняються з особливою жорстокістю, що є обставиною, яка обтяжує відповідальність.

Актуальність даної теми полягає у тому, що поняття «особлива жорстокість» є кваліфікуючою ознакою, що значно підвищує суспільну небезпеку злочину, та попри це законодавець не вказує чіткі критерії, коли воно може бути застосовано. Це призводить до значних проблем у застосуванні даного явища в правозастосовній діяльності.

Кримінально-правовий аспект щодо впливу особливої жорстокості у поведінці злочинця при вбивстві на кримінальну відповідальність неодноразово розглядали зарубіжні та вітчизняні вчені. Дана тема була предметом розгляду наукових праць таких правників як : П.П. Андрушка, М.А. Гребенюка, А.П. Закалока, В.О. Глушкова, М.Р. Табанова, В.К. Грищука, Г.І. Чечеля та інших.

Вбивство бере свій початок ще дуже давно та з плином часу продовжує супроводжувати людство. Як зазначає Конституція України людина, її життя та здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю. Кожна людина наділена абсолютним правом на життя, яке неможливо повернути. [1, ст.3 ст.27]

Аналізуючи статистичні дані Генеральної прокуратури України, а саме про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування [2]. У 2017 році було зареєстровано 26 кримінальних проваджень, за п. 4, ч. 2, ст. 115 ККУ (умисне вбивство вчинене з особливою жорстокістю), у 2018 – 17, у 2019 – 21 кримінальне провадження.

Згідно з п. 8 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 2 від 07.02.2003 р.

«Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи», умисне вбивство вважається вчиненим з особливою жорстокістю, якщо винний, позбавляючи потерпілого життя, усвідомлював, що завдає йому особливих фізичних (шляхом заподіяння великої кількості тілесних ушкоджень, тортур, мордування, мучення, в тому числі з використанням вогню, струму, кислоти, лугу, радіоактивних речовин, отрути, яка завдає нестерпного болю, тощо), психічних чи моральних (шляхом згнєблення честі, приниження гідності, заподіяння тяжких душевних переживань, глуmlinня тощо) страждань, а також якщо воно було поєднане із глуmlinням над трупом або вчинювалося в присутності близьких потерпілому осіб і винний усвідомлював, що такими діями завдає останнім особливих психічних чи моральних страждань [3].

Варто зазначити, що умисне вбивство, вчинене з особливою жорстокістю, завжди має на меті завдати потерпілому фізичного болю та (або) психічних страждань. Важливим аспектом виступає характер такого насильства, що свідчить про намір злочинця, заподіяти фізичних мучень, психічних страждань тощо. Саме тому, необхідним є дослідження суб'єктивної сторони даного злочину. Загальновідомим обов'язковим елементом суб'єктивної сторони при умисному вбивстві з особливою жорстокістю є вина.

Тому, на нашу думку, для кваліфікації вчиненого як вбивства з особливою жорстокістю необхідно встановити бажання або допущення суб'єктом саме такого способу вбивства.

Наявність у особи усвідомленого вибору вчинити злочин з особливою жорстокістю, який відображає значно підвищену суспільну небезпеку злочинця, є підставою притягнення його до кримінальної відповідальності за вчинення кваліфікованого виду умисного вбивства, що супроводжує санкцію, у вигляді, більш суворого покарання.

Отже, підсумовуючи вищенаведене, можна дійти висновку, що злочини, вчинені з особливою жорстокістю, відносяться до специфічного різновиду злочинів. Особлива жорстокість є обставиною, яка обтяжує кримінальну відповідальність. Проте, на сьогодні, кримінальним законодавством, не прописані критерії, за якими той чи інший злочин можна визнати вчиненим з особливою жорстокістю.

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. (Дата звернення: 10.02.2020 р.).

2. Статистичні дані Генеральної Прокуратури України за 2017-2019 роки URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113653&libid=100820#. (Дата звернення: 10.02.2020 р.)

3. Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України №2 від 07.02.2003 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0002700-03> (Дата звернення: 10.02.2020 р.)

Христова Юлія Вікторівна
доцент кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Питання щодо ратифікації Україною Римського Статуту Міжнародного кримінального суду (далі – Римського Статуту) та виконання відповідних зобов'язань, передбачених ст. 8 Угоди про асоціацію, особливо актуалізується у зв'язку з набуттям чинності ч. 6 ст. 124 Конституції України, яка прямо передбачила таку можливість [1].

Доти на заваді ратифікації був висновок Конституційного Суду України про визнання його таким, що не відповідає Конституції України [2].

Разом з цим чинне національне законодавство про кримінальну відповідальність потребує нагальних змін в частині криміналізації міжнародних злочинів, передбачених Римським Статутом, зокрема, геноциду, злочинів проти людяності та воєнних злочинів, щоб забезпечити Україні можливість самостійно здійснювати кримінальне переслідування за їх вчинення.

На забезпечення гармонізації кримінального законодавства з положеннями міжнародного права спрямовані два альтернативні законопроекти, один з яких (№ 9438 від